

Archiefbewerker aan het woord: Archief Studio Dumbar – Marie Christine van der Sman, directeur NAGO (Nederlands Archief Grafisch Ontwerpers)

Hoe ga je een groot en complex archief te lijf?

Het archief van Studio Dumbar (1977-heden) valt binnen de categorie 'nationaal belang en van internationale kwaliteit'. (Premsele 2005). Oprichter Gert Dumbar (1940, Jakarta) maakt non-conformistisch werk, dat enerzijds beïnvloed is door het constructivisme van zijn oude leermeester Paul Schuitema van de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunst in Den Haag en anderzijds door het modernisme en de Pop art waarmee hij kennis maakte aan the Royal College of Art (RCA) in Londen. Zijn theatraal geësceneerde affiches (met onder andere *staged photography*, samen met fotograaf Lex van Pieterse) tonen de totale vrijheid van de ontwerper. Studio Dumbar was verantwoordelijk voor de vele, door de jaren heen, veranderde gezichten van de PTT, en naderhand KPN, inclusief postzegels, formulieren en de inrichting van de postkantoren. Later voegde de studio daar zijn alom geroemde huisstijl voor de Nederlandse Politie aan toe, die vooral bekend is door de *striping* van alle politievoertuigen. Studio Dumbar rekende de rijksoverheid tot zijn vaste klanten en heeft ook recentelijk het nieuwe rijkslogo ontworpen.

Het archief van Studio Dumbar bevond zich in de ongeklimateerde, stoffige kelder van de Studio in Rotterdam. Het was redelijk geordend: naar opdrachtgever en in min of meer alfabetische orde. Ter voorbereiding op het ontsluitingsproject heeft het NAGO in 2005 een inventarisatie van het archief gemaakt. Het archief omvatte: schetsmateriaal, bewijsexemplaren (waaronder brochures, folders, affiches, jaarverslagen, koppen en

schotels en hele huisstijlprogramma's) en dia's en een digitaal archief vanaf 1989. Het materiaal was geordend in metalen kasten en besloeg ongeveer 270 strekkende meter. Op basis van de inventarisatie werd bij verschillende partijen subsidie aangevraagd. In totaal werd een bedrag van € 164.000 toegekend.

Na de controle van de staat van het archief werd het materiaal geselecteerd en beschreven. Van het kleine drukwerk werden door het NAGO digitale scans gemaakt. Van de affiches worden binnenkort hoge resolutiefoto's gemaakt in het kader van het Affiche-project van het Geheugen van Nederland. Na afronding van het project wordt het archief aan een nationale archiefbeheerder overgedragen.

Voor bedrijfsarchieven gelden geen vaste selectiecriteria (zoals bij overheidsarchieven). Dat geeft de archiefinstelling dus een grote mate van vrijheid bij de selectieprocedure. Wel worden financiële archieven (jaarrekeningen en accountantsverklaringen) geacht om 10 jaar raadpleegbaar te blijven. We hebben de ordening van Studio Dumber naar opdrachtgever gevolgd. Ons registratiesysteem zet het automatisch in alfabetische volgorde. Bij het NAGO is eerst het administratiearchief geordend, beschreven in het NAGO-registratiesysteem (met ISAD(G) als leidraad) en opnieuw in zuurvrije dozen verpakt. Daarna zijn om praktische redenen eerst de affiches beschreven en opnieuw verpakt.

Van sommige affiches met meerdere varianten is één beschrijving gemaakt. Vervolgens kwamen de overige bewijsexemplaren (zoals brochures en folders) en daarna de schetsen aan de beurt. Van de bewijsexemplaren (affiches, brochures, folders, etc) hebben we objectbeschrijvingen gemaakt (waarbij we Spectrum grotendeels volgen). Wel hebben we in sommige gevallen meerdere bewijsexemplaren bij één

objectbeschrijving ondergebracht. Bijvoorbeeld: 'huisstijlprogramma PTT' of 'Affiches Theater Zeebelt 1989'). Het archief is na selectie - qua strekkende meter - tot minder dan de helft teruggebracht. Al het materiaal is eind juli online raadpleegbaar via www.nago.nl.

Speciale zorg vergt het digitale archief van Studio Dumbar. Van de 1200 DVD's en CD-Roms die we hebben aangetroffen, is een deel begin jaren '90 geconverteerd vanuit oude software.

Specifieke selectievraag is hier: wat is het definitieve ontwerp: de DTP of het opgeleverde project? Dat laatste willen we in ieder geval bewaren.

De data moeten goed doorzoekbaar worden gemaakt, zodat de Studio z'n referentiemateriaal snel kan terugvinden. De metadata moeten worden getagd; daar bestaat software voor. Op een server bij *Cumulus* kunnen alle bestanden integraal doorzoekbaar worden gemaakt. Wat bewaren we van de circa 100 websites die Studio Dumbar ontworpen heeft? In ieder geval korte filmpjes van de *look and feel*. De structuur van de site bewaren is ondoenlijk. Filmpjes (of demo's) kunnen eenvoudig bewaard worden met behulp van *Screenflow* of via *YouTube* (let wel op de auteursrechten!) NAGO-stelling: bij het bewaren van dit soort materiaal is de keuze van het ontwerp bureau leidend. De keuze van het bureau wordt vervolgens aan het publiek gepresenteerd.

89
FEBRUARI

10000
L'OPERA
IN UNO DEI PIU' GRANDI TEATRI
MILANO

ALVARO SIZA
L'OPERA
IN UNO DEI PIU' GRANDI TEATRI
MILANO

SECRET THEATER
L'OPERA
IN UNO DEI PIU' GRANDI TEATRI
MILANO

'77'78

Geldig van 22 mei '77 - 27 mei '78
Prijs inclusief btw f 3,80
Nederlandse Spoorwegen

spoorboekje

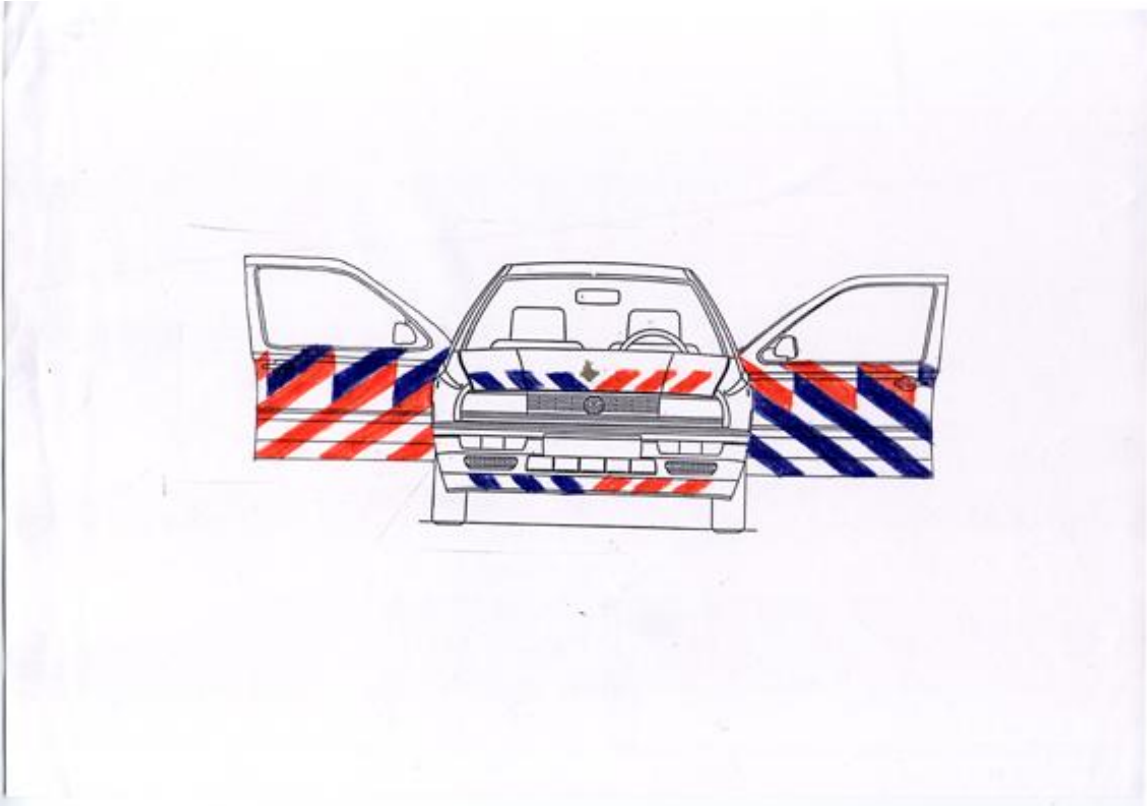

ptt nederland
• • • • •

STUDIO
ZETTERIJ
EDUARD
BOS

AVO
T

POT

POT

EXTREEM KLEINMAAT
POT
Verhuizingen/Logistiek
Amersfoort (033) 450 82 10
Hilversum (035) 685 63 00
Utrecht (030) 244 11 98

Handmade
Logistiek
POT
Verhuizingen/Logistiek
KLEINMAAT
VERHUIZERS

DUTCH DESIGN

INT
INT
INT